

Mereiset suojelualueet

Kansainvälisesti sovittu tavoite on, että kaikilla merialueilla on suojeltuna 10 % meren pinta-alasta. Pohjanlahdella tähän tavoitteeseen ei ole päästy.

	Perämeri		Merenkurkku		Selkämeri	
	lkm	km ²	lkm	km ²	lkm	km ²
Natura2000	43	1106	10	1334	21	1335
Helcom MPA	10	801	1	1281	4	799
Valtio	1	8,0	1	32,6	1	26
Yksityinen	41	1,6	94	3,9	108	8,3
Ramsar	4	754	2	637	1	12
Kansallispuisto	1	157	0	0	1	912
YHTEENSÄ*		1161		1336		1361

Pohjanlahden merensuojelualueet (lukumäärä ja km²) Suomen aluevesillä, elokuu 2018.

**Yhteenlaskettu mereisten suojelualueiden laajuus, huomioiden eri suojelualueyppien päällekkäisyys.*

Nykytila

Merialueiden suojeleminen on lisääntynyt viime vuosikymmenien aikana. Suojelualueiden tavoitteena on suojella lajeja, luontotyyppisiä tai kokonaisia ekosysteemejä monimuotoisuuden ylläpitämiseksi. Etenkin tiukasti suojeltujen, kaikelta hyödyntämiseltä rajoitettujen ja kalastukselta kiellettyjen alueiden, on havaittu hyödyttävän muun muassa kalataloutta runsastuneiden kalakantojen kautta. Tiukasti suojeltujen merialueiden runsaamman monimuotoisuuden ja suurempien populaatiokokojen on myös havaittu suojanneen ekosysteemejä ilmastonmuutoksen negatiivisilta vaikutuksilta.

Kansainvälisesti on sovittu tavoitteesta, jossa kaikilla maailman merillä olisi suojeltuna 10 % merialueen pinta-alasta. Pohjanlahdella tämä tavoite ei toteudu Selkämeren ja Perämeren alueiden osalta. Pohjanlahden suojelualueverkosto muodostuu useista erityyppisistä alueista (taulukko), joiden välillä suojelun taso vaihtelee. Useissa tapauksissa myös suojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat ovat puutteelliset.

Tulevaisuus

Ilmastonmuutoksen myötä meriveden lämpötila nousee. Ilmastonmuutos lisää myös sadantaa ja rannikkoalueen jokivalumaa. Jokien mukanaan tuomat ravinteet ja kiintoainekset kiihdyttävät rannikkoalueiden rehevöitymistä ja liettymistä. Muutokset tulevat muuttamaan eliöyhteisöjen rakennetta vielä ennustamattomalla tavalla.

Nykytietoa merenalaisesta luonnosta tulisi käyttää suojelualueiden sijainnin määrittelyssä. Merialuesuunnittelun yhteydessä tulisi määrittää keskeiset alueet suojelualueverkoston laajentamiseksi. Suojelualueista tulisi muodostaa verkosto, jossa yksittäiset alueet muodostavat laajiston liikkumaetäisyyden määrittämässä rajoissa yhtenäisen kokonaisuuden. Tarkasteluun tulisi ottaa myös mahdollisuus määrittää joitakin suojelualueita tiukimman mahdollisen käyttörajoituksen alle. Näitä voisivat olla mm. merikutuisen siian ja kuhan kaltaisten lajien lisääntymisalueet, joilla on merkittävä vaikutus kalantuotantoon.

Sanna Kuningas (Luke)
Lari Veneranta (Luke)
Waltteri Niemelä (SYKE)